

Αρχική κατάρτιση δικαστών και εισαγγελέων στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Περιεχόμενο που
παρέχεται από
Πορτογαλία

Πορτογαλία

Γενική περιγραφή

Η αρχική κατάρτιση για τους δικαστές (δικαστήρια και διοικητικά και φορολογικά δικαστήρια) και τους εισαγγελείς παρέχεται από εθνικό όργανο, το CEJ (Κέντρο Δικαστικών Σπουδών). Είναι το μόνο θεσμικό όργανο με αυτήν την αποστολή. Μεταξύ άλλων ικανοτήτων, το CEJ είναι επίσης υπεύθυνο για την προώθηση της νομικής και δικαστικής κατάρτισης που απευθύνεται σε δικηγόρους, νομικούς συμβούλους και εργαζομένους από άλλους επαγγελματικούς τομείς της δικαιοσύνης.

Για την αρχική κατάρτιση υπάρχουν δύο κατηγορίες ασκούμενων: ασκούμενοι για να γίνουν δικαστές ή εισαγγελείς τακτικών δικαστηρίων και ασκούμενοι για να γίνουν δικαστές διοικητικών και φορολογικών δικαστηρίων. Η πρόσληψη στις δύο αυτές κατηγορίες είναι διαφορετική ως προς την ουσία και τη διαδικασία, αλλά γενικά οι διαγωνισμοί διεξάγονται ταυτόχρονα.

Οι ασκούμενοι ονομάζονται *auditores de justiça*.

Η αρχική κατάρτιση είναι υποχρεωτική.

Ο υποχρεωτικός χαρακτήρας της κατάρτισης αυτής προβλέπεται τόσο στους κανόνες που αναφέρονται στο καταστατικό για τους δικαστές [βλ. άρθρο 40 στοιχείο d) του *Estatuto dos Magistrados Judiciais* (EMJ) — Καταστατικό για τους δικαστές)] όσο και στο καταστατικό για τους εισαγγελείς [βλ. άρθρο 146 στοιχείο d) του *Estatuto do Ministério Público* (EMP — Καταστατικό για τους εισαγγελείς)]. Και στα δύο νομικά κείμενα αναφέρεται ότι η επιτυχής παρακολούθηση μαθημάτων κατάρτισης ή η συμμετοχή σε πρακτική άσκηση αποτελούν απαίτηση εισόδου στο δικαστικό σώμα ή στην εισαγγελική αρχή.

Από τη σύστασή του το 1979, το CEJ έχει ήδη εκπαιδεύσει 4.891 δικαστές και εισαγγελείς. Επί του παρόντος, 135 ασκούμενοι (40 δικαστές και 65 εισαγγελείς για τα τακτικά δικαστήρια και 30 δικαστές για τα διοικητικά και τα φορολογικά δικαστήρια) συμμετέχουν στο αρχικό στάδιο (πρώτο έτος) του προγράμματος κατάρτισης που διαρκεί σχεδόν τρία έτη. Παρόμοιος αριθμός βρίσκεται τώρα στο δεύτερο στάδιο.

Επί του παρόντος, υπάρχουν δύο διαγωνισμοί για την εισαγωγή περίπου 130 ασκούμενων στο CEJ (*auditores de justiça*). Οι διαγωνισμοί αφορούν δικαστές και εισαγγελείς τακτικών δικαστηρίων και δικαστές διοικητικών και φορολογικών δικαστηρίων.

Πρόσβαση στην αρχική κατάρτιση

Η εισαγωγή στην κατάρτιση των δικαστών και των εισαγγελέων πραγματοποιείται μέσω δημόσιου διαγωνισμού, ο οποίος δημοσιεύεται στο *Diário da República* (DR) και περιλαμβάνει διάφορους τρόπους επιλογής.

Ο δημόσιος διαγωνισμός ανακοινώνεται από τον διευθυντή του CEJ. Αποσκοπεί στην πλήρωση κενών θέσεων σε δικαστήρια (δικαστές και εισαγγελείς) ή στην πλήρωση κενών θέσεων δικαστών σε διοικητικά και φορολογικά δικαστήρια (TAF).

Όσοι ενδιαφέρονται μπορούν να υποβάλουν αίτηση με δύο τρόπους:

Ακαδημαϊκός τίτλος — ο αιτών πρέπει να είναι κάτοχος πτυχίου νομικής για πέντε έτη ή λιγότερο, υπό την προϋπόθεση ότι συμπληρώνεται, στην περίπτωση αυτήν, από μεταπτυχιακό ή διδακτορικό στον τομέα του δικαίου που έχει αποκτηθεί σε πορτογαλικό πανεπιστήμιο, ή από ισοδύναμους ακαδημαϊκούς τίτλους αναγνωρισμένους στην Πορτογαλία [άρθρο 5 στοιχείο b) του νόμου αριθ. 2/2008^ο, της 14ης Ιανουαρίου, σε συνδυασμό με το άρθρο 40 στοιχείο c) του Estatuto dos Magistrados Judiciais (EMJ) — Καταστατικό για τους δικαστές) και το άρθρο 146 στοιχείο c) του Estatuto do Ministério Público (EMP — Καταστατικό για τους εισαγγελείς)].

Επαγγελματική πείρα — ο αιτών πρέπει να πληροί την απαίτηση για την ακαδημαϊκή διαδρομή, καθώς και να διαθέτει επαγγελματική πείρα στον εγκληματολογικό τομέα ή σε άλλους συναφείς τομείς, σχετική με την άσκηση των καθηκόντων του δικαστή, με πραγματική διάρκεια τουλάχιστον πέντε ετών.

Επιπλέον, για να γίνει δεκτός στον διαγωνισμό, ο αιτών πρέπει:

- να είναι Πορτογάλος πολίτης ή πολίτης πορτογαλόφωνων κρατών με μόνιμη διαμονή στην Πορτογαλία, με αναγνωρισμένο δικαίωμα άσκησης των καθηκόντων του δικαστή σύμφωνα με τους όρους του νόμου και υπό όρους αμοιβαιότητας·
- να πληροί τις λοιπές γενικές απαιτήσεις για την άσκηση δημόσιων καθηκόντων.

Στους διαγωνισμούς για την πλήρωση κενών θέσεων στα δικαστήρια, για κάθε δικαστικό σώμα (δικαστικό σώμα και εισαγγελική αρχή), για καθέναν από τους τρόπους εισαγωγής προβλέπεται ποσόστωση εισαγωγής 25 %.

Στο πλαίσιο του διαγωνισμού για την πλήρωση κενών θέσεων δικαστών TAF, για καθέναν από τους τρόπους εισαγωγής προβλέπεται ποσόστωση 25 %.

Οι υποψήφιοι επιλέγονται με τις ακόλουθες μεθόδους, οι οποίες είναι όλες προκριματικές:

- γραπτό στάδιο
- προφορικό στάδιο
- ψυχολογική εξέταση επιλογής.

Μορφή και περιεχόμενο της αρχικής κατάρτισης

Η αρχική κατάρτιση των δικαστικών λειτουργών (δικαστών και εισαγγελέων) για όλα τα δικαστήρια περιλαμβάνει ένα πρόγραμμα θεωρητικής-πρακτικής κατάρτισης, το οποίο διοργανώνεται σε δύο διαδοχικούς κύκλους, και μια πρακτική άσκηση (estágio).

Ο πρώτος κύκλος μαθημάτων θεωρητικής-πρακτικής κατάρτισης πραγματοποιείται στην έδρα του CEJ, με την επιφύλαξη της ενδιάμεσης πρακτικής άσκησης σύντομης διάρκειας στα δικαστήρια. Ο κύκλος αυτός αρχίζει στις 15 Σεπτεμβρίου μετά τις εισαγωγικές εξετάσεις και ολοκληρώνεται στις 15 Ιουλίου του επόμενου έτους.

Ο δεύτερος κύκλος μαθημάτων θεωρητικής-πρακτικής κατάρτισης πραγματοποιείται στα δικαστήρια, στο πλαίσιο του επιλεγέντος επαγγέλματος (δικαστές ή εισαγγελείς). Για τους εισαγγελείς πραγματοποιείται επίσης στις εισαγγελίες. Αρχίζει την 1η Σεπτεμβρίου μετά το τέλος του πρώτου κύκλου και λήγει στις 15 Ιουλίου του επόμενου έτους.

Η πρακτική άσκηση (estágio) πραγματοποιείται επίσης στα δικαστήρια, στο πλαίσιο του επιλεγέντος επαγγέλματος. Αρχίζει την 1η Σεπτεμβρίου μετά το τέλος του δεύτερου κύκλου και λήγει στις 15 Ιουλίου του επόμενου έτους.

Τα χρονοδιαγράμματα αυτά μπορούν να τροποποιηθούν με νόμο και μερικές φορές πρέπει να ανταποκρίνονται σε επείγουσες ανάγκες.

Η θεωρητική-πρακτική κατάρτιση έχει ως βασικό στόχο να παράσχει στους ασκουμένους την ανάπτυξη προσόντων και την απόκτηση τεχνικών δεξιοτήτων για την άσκηση των καθηκόντων δικαστή στα δικαστήρια, στα διοικητικά και φορολογικά δικαστήρια, καθώς και ως εισαγγελείς.

Οι δραστηριότητες κατάρτισης του CEJ υλοποιούνται κατά τον πρώτο κύκλο στο CEJ, από καθηγητές από

αστικές, ποινικές, εργατικές, οικογενειακές, διοικητικές και φορολογικές δικαιοδοσίες και εξωτερικούς εκπαιδευτές.

Οι δραστηριότητες αρχικής κατάρτισης αναπτύσσονται σύμφωνα με πρόγραμμα σπουδών που καταρτίζεται εκ των προτέρων από τον διευθυντή και υπόκεινται στην έγκριση του Παιδαγωγικού Συμβουλίου του CEJ. Το συμβούλιο αυτό, υπό την προεδρία του διευθυντή του CEJ, απαρτίζεται από εκπροσώπους των ανώτερων συμβουλίων του δικαστικού σώματος, της εισαγγελικής αρχής, των καθηγητών του CEJ, του Δικηγορικού Συλλόγου και του Κοινοβουλίου. Μία από τις κύριες αρμοδιότητές του είναι η έγκριση του προγράμματος σπουδών για μαθήματα θεωρητικής-πρακτικής κατάρτισης.

Κατά τη διάρκεια του θεωρητικού και του πρακτικού σταδίου, η κατάρτιση υποστηρίζεται από μια διαδικτυακή πλατφόρμα ηλεκτρονικής μάθησης (Moodle) και η διαχείριση όλων των εγγράφων και των εργασιών κατάρτισης πραγματοποιείται μέσω της εν λόγω πλατφόρμας.

Το πρόγραμμα σπουδών περιλαμβάνει θέματα:

- γενικής κατάρτισης [θεμελιώδη δικαιώματα και συνταγματικό δίκαιο· ηθική και δεοντολογία· οργάνωση των δικαστηρίων· μεθοδολογία και νομική γλώσσα· τεχνολογίες των πληροφοριών και των επικοινωνιών· νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ) και του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ) σχετικά με τα θεμελιώδη δικαιώματα· οργάνωση και μέθοδοι διαχείρισης υποθέσεων· ξένες γλώσσες (στη νομική προσέγγιση, η αγγλική γλώσσα είναι η επιλεγείσα)].
- εξειδικευμένη κατάρτιση (ευρωπαϊκό και διεθνές δίκαιο· δίκαιο ανταγωνισμού· λογιστική και διαχείριση· εγκληματολογική ψυχολογία και εγκληματολογική κοινωνιολογία· δίκαιο περιβάλλοντος και χωροταξικό δίκαιο· εκλογικό δίκαιο· δημόσιες συμβάσεις· εξωσυμβατική ευθύνη του δημοσίου, και για τους ασκουμένους των διοικητικών και φορολογικών δικαστηρίων ουσιαστικό και δικονομικό διοικητικό δίκαιο· ιατροδικαστική· ποινική έρευνα και διαχείριση ερευνών)· και
- επαγγελματική κατάρτιση στα τακτικά δικαστήρια (αστικό και εμπορικό δίκαιο και πολιτική δικονομία· ποινικό δίκαιο και ποινική δικονομία· οικογενειακό δίκαιο και δίκαιο παιδιών· και εργατικό δίκαιο) και στα διοικητικά και φορολογικά δικαστήρια (διοικητικό δίκαιο και διοικητική δικονομία· φορολογικό δίκαιο και φορολογική δικονομία· αστικό δίκαιο και πολιτική δικονομία).

Τα μαθήματα και οι δραστηριότητες κατάρτισης διεξάγονται σε ομάδες εργασίας (περίπου 15 ασκούμενοι σε καθεμία) σύμφωνα με την ακόλουθη μεθοδολογία:

- συζήτηση σχετικά με υποθέσεις·
- συζήτηση σχετικά με τη νομολογία·
- παρουσιάσεις από ασκουμένους·
- εικονικές δίκες·
- εκπαιδευτικές επισκέψεις (π.χ. ανώτατα δικαστήρια, Γενική Εισαγγελία, φυλακές, αστυνομικά τμήματα, ιδρύματα αναδοχής κ.λπ.)·
- ερευνητικές δραστηριότητες·
- συνέδρια και εργαστήρια· και
- «ενδιάμεση» πρακτική άσκηση έως τέσσερις εβδομάδες (που πραγματοποιείται στα δικαστήρια).

Στον δεύτερο κύκλο και στο στάδιο της πρακτικής άσκησης στα δικαστήρια, οι δραστηριότητες κατάρτισης πραγματοποιούνται από περιφερειακούς συντονιστές του δικαστικού σώματος, της εισαγγελικής αρχής και των ΤΑΦ, καθώς και από δικαστές που εκπαιδεύουν το δικαστικό σώμα, την εισαγγελική αρχή και τα ΤΑΦ.

Τερματισμός της διαδικασίας αρχικής κατάρτισης και απόκτησης προσόντων

Οι ασκούμενοι εισάγονται στο CEJ με κατάταξη σύμφωνα με τη βαθμολογία των εισαγωγικών εξετάσεων.

Αυτός ο διαβαθμισμένος κατάλογος χρησιμεύει μόνο ως παράγοντας ανάδειξης στην απόδοση των βαθμών αξιολόγησης στο τέλος του πρώτου και του δεύτερου σταδίου [άρθρο 47 παράγραφος 1 πρώτο μέρος, και άρθρο 57 παράγραφος 2 του [νόμου αριθ. 2/2008 της 14ης Ιανουαρίου](#) (ενοποιημένη έκδοση)].

Η εν λόγω αξιολόγηση των ασκουμένων διενεργείται από το CEJ. Αυτό γίνεται σύμφωνα με το μοντέλο συνολικής αξιολόγησης και λαμβάνει υπόψη τα ακόλουθα:

- τις επιδόσεις καθ' όλη τη διάρκεια του πρώτου και του δεύτερου σταδίου της περιόδου κατάρτισης·
- το σύνολο των εργασιών που πραγματοποιήθηκαν·
- τις επιδόσεις των ασκουμένων·
- την εξέλιξη των δραστηριοτήτων κατάρτισης.

Ο τελικός βαθμός του δεύτερου κύκλου σταθμίζεται, με τον βαθμό του πρώτου κύκλου να λαμβάνεται υπόψη σε ποσοστό 40 % και τον βαθμό του δεύτερου κύκλου σε ποσοστό 60 %.

Οι ασκούμενοι με βαθμολογία τουλάχιστον 10 στα 20 διορίζονται από το αντίστοιχο ανώτερο συμβούλιο ως ασκούμενοι δικαστές (juiz estagiário) ή ως ασκούμενοι εισαγγελείς (procurador da República estagiário). Έχουν το επαγγελματικό καθεστώς του δικαστή ή του εισαγγελέα, με τα αντίστοιχα δικαιώματα και καθήκοντα, αλλά επικουρούνται από εκπαιδευτή κατά τη διάρκεια αυτής της διαδικασίας.

■ Τελευταία επικαιροποίηση: 02/06/2026

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται το εκάστοτε κράτος μέλος. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν αναλαμβάνει καμία ευθύνη όσον αφορά τις πληροφορίες ή τα στοιχεία που περιλαμβάνονται ή για τα οποία γίνεται λόγος στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.